

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTEREN**

4. juni 2014

Besvarelse af spørgsmål 338 alm. del stillet af udvalget den 7. maj 2014 efter ønske fra Brian Mikkelsen (K).

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET**

Slotsholmsgade 10-12
DK - 1216 København K

Spørgsmål:

Ministeren bedes kommentere den vurdering af danskernes økonomi, som fremgår af artiklen "Something rotten" i tidsskriftet Economist den 19. april 2014.

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
evm@evm.dk
www.evm.dk

Svar:

Artiklen "Something rotten" i The Economist tegner et fordrejet billede af dansk økonomi og husholdningernes økonomiske situation. Jeg vil i det følgende forholde mig til tre centrale påstande i artiklen:

1. Danske husholdningers gæld, herunder lån med afdragsfrihed, er for høj,
2. Andelen af rentetilpasningslån er for høj,
3. Nationalbanken kan få problemer med at forsvare kronens faste kurs over for euroen, da det kan bringe mange husholdninger med variabelt forrentede lån i økonomiske problemer.

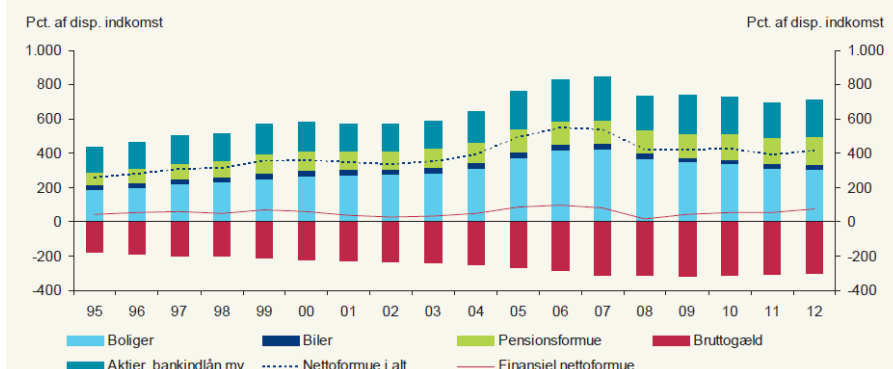
Ad 1.

Der ytres i artiklen en bekymring for, at danske husholdninger internationalt set har den højeste bruttogæld i forhold til disponibel indkomst (omkring 300 pct.), og at der ikke betales afdrag på en stor del af gælden. The Economist mener, at der er risiko for, at et stort antal boliger vil blive sat til salg samtidigt, når et stort antal husholdningers afdragsfrihed udløber. Det kan sætte gang i en uheldig kædereaktion. Logikken er, at et stort antal boliger udbudt til salg vil få boligpriserne til at falde, hvilket vil smitte af på forbrug, vækst og beskæftigelse. Det vil yderligere smitte negativt af på boligpriserne.

I forhold til husholdningernes bruttogæld er det afgørende at understrege, at denne modsvares af store formuer i husholdningerne. Husholdningernes samlede nettoformue, inklusive værdien af ejerboliger og pensioner (korrigeret for udskudt skat), er i Finansredegørelse 2014 anslået til godt 400 pct. af disponibel indkomst, jf. figur 1.

Figur 1 Husholdningernes formue og gæld, 1995-2012

Husholdningernes formue og gæld, 1995-2012

Kilde: Finansredegørelse 2014

Pensionsopsparing og opsparing i fast ejendom er imidlertid forholdsvis illikvide. Derfor er det afgørende, at danske husholdninger i stressede scenarier vil være i stand til at betale ydelserne på gælden.

Erhvervs- og Vækstministeriets og Nationalbankens analyser på et detaljeret datagrundlag viser, at husholdninger med de højeste indkomster har langt hovedparten af gælden. Erhvervs- og Vækstministeriets analyse Gældsudgifter i husholdninger med realkreditlån fra januar 2013 viser, at knap 90 pct. af realkreditgælden er optaget af den halvdel af husholdningerne, der har de højeste indkomster. På baggrund af analysen vurderes langt hovedparten af husholdningerne at kunne servicere deres samlede gæld (realkreditgæld og anden gæld) ved et væsentligt højere renteniveau.

Erhvervs- og Vækstministeriets analyse Gældsudgifter i husholdninger med udløb af afdragsfrihed og høj belåningsgrad fra april 2013 viser endvidere, at langt de fleste husholdninger vil kunne servicere gælden, når den tiårige periode med afdragsfrihed på realkreditlån udløber i disse år. Det gælder også de husholdninger, der ikke kan omlægge til et nyt afdragsfrit lån svarende til hele gælden, fordi belåningsgraden i deres bolig overstiger den i udgangspunktet tilladte lånegrænse. Det vurderes på den baggrund, at risikoen for, at mange boliger sættes til salg samtidigt på grund af manglende betalingsevne i husholdningerne, er lav.

Endelig vil en del husholdninger over en tiårig (afdragsfri) periode normalt have haft en markant indkomstfremgang, hvilket betyder, at den reale stigning i ydelsen ved udløb af den afdragsfri periode ikke skal overvurderes. Således er den gennemsnitlige disponible indkomst i løbende priser fra 2002 til 2012 steget med omkring 40 pct.

At husholdningerne generelt er velpolstrede understøttes også af, at antallet af tvangsauktioner har været relativt lavt under krisen og langt lavere end i starten af 1990'erne. Andelen af husholdninger i betalingsproblemer

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTEREN**

4. juni 2014

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET**

Slotsholmsgade 10-12
DK - 1216 København K

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
evm@evm.dk
www.evm.dk

har desuden været forholdsvis lav, og kreditinstitutterne har ikke lidt store tab på husholdningerne under krisen. Det skal udover en generelt robust økonomi i husholdningerne ses i lyset af det historisk lave renteniveau og et moderat ledighedsniveau.

Endelig bemærkes det, at EU-Kommissionen for nylig har taget Danmark af listen af lande, der er under observation for makroøkonomiske ubalancer, herunder for omfanget af den private sektors gæld.

Ad 2.

I artiklen i The Economist anføres, at omfanget af rentetilpasningslån er for højt, selvom Folketinget har gennemført lovgivning, der håndterer realkreditinstitutternes refinansieringsrisiko.

Omfanget af variabelt forrentede realkreditlån udgør aktuelt 67 pct. Loven fra marts 2014, der håndterer realkreditinstitutternes refinansieringsrisiko, afbøder konsekvenserne, hvis en refinansieringsauktion fejler. Jo større andelen af variabelt forrentede lån er, jo større er imidlertid sandsynligheden for, at en auktion kan fejle. Flere ratingbureauer, herunder Standard & Poor's, har påpeget dette. Rangvid-udvalget ytrede desuden en bekymring for den høje andel af lån med refinansieringsrisiko, og anbefalede, at der etableres en tilsynsdiamant for realkreditinstitutter, der indeholder et pejlemærke for lån med refinansieringsrisiko. Jeg forventer derfor, at Finanstilsynet i den kommende tilsynsdiamant for realkreditinstitutter vil adressere omfanget af variabelt forrentede realkreditlån.

Ad 3.

I Economist-artiklen sættes spørgsmålstegn ved, om Nationalbanken kan forsvare den faste kurs over for euroen, hvis mange boligejere kommer i betalingsproblemer, og boligpriserne falder.

Hertil bemærkes, at der var et betydeligt pres på kronen under uroen på de finansielle markeder i efteråret 2008. På den baggrund hævdede Nationalbanken, hvis eneste pengepolitiske opgave er at forsvare fastkursen, renten for at bremse kapitaludstrømning. Det skete uden katastrofale konsekvenser for boligmarkedet og boligejernes økonomi. Dermed har boligejernes økonomi og Nationalbankens mulighed for at forsvare fastkurspolitikken været udsat for en betydelig stresstest. I et scenarie med historisk stor uro på de finansielle markeder forsvarede Nationalbanken fastkursen, uden at penge- og realkreditinstitutter led store tab på privatkunder/boligejere. Stresstests lavet af såvel Erhvervs- og Vækstministeriet som Nationalbanken viser desuden, at husholdningerne kan modstå betydelige rentestigninger.

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTEREN**

4. juni 2014

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET**

Slotsholmsgade 10-12
DK - 1216 København K

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
evm@evm.dk
www.evm.dk